

CARANCA, CARANQUET, CARANT

de la regió de *Caraussans* (Alibert, *Gram. Occit.* II, 244). Cal remarcar, així mateix, en el Friül, *Caranzano* (*Carentiana* 1213) (Prati, *RLiR* XII, 62).

Ara bé, encara que la topografia de la vall de *Carançà* resulta molt seductora pel que fa a un origen a base de *KARANTO-*, els homònims citats més amunt juntament amb les mencions antigues d'aquests, i sobretot el NL *Caraussans* de l'Alt Arieja, ens obliguen a partir més aviat del NP II. *CARANTIUS* (Schulze, *Zu lat. Eigenm.*, 20-21), d'on *CARANTIĀNU* > **Carançan* > *Carançà*, ètimon que deu remuntar al nom d'un senyor important d'aquella vall conflentina. Això no obstant, com que es tracta efectivament d'una zona de grans quers i carants, és ben versemblant que *CARANTIĀNU* i *KARANTO-* es vagin influït mútuament, és a dir que l'arrelament d'aquell fos causat per la topografia de la vall de *Carançà*. Ph. R.

¹ Segons Alart (*RLR* VIII, 69, n. 2): «La forêt de Querença, située au-dessus de Thuès, en Conflent, était en pariage entre le roi et l'abbé de Cuxà». —

² Alart (*Priv.*, 204), en l'índex, escriu *Querença* com si es tractés de *quer ença*, evidentment sota la influència de la menció d'un *Quer de les Torres* en un document de 1253: *Cherenca --- sicut affrontant ex una parte in Cher de ipsis Turribus* (ibid.).

CARANCA, CARANQUET, CARANT

1) *La Caranca*, cingles sota de Finestres (Baixa Ribagorça).

2) *Lo Caranquet* i *Los Carancs*, barrancs de Fet (Baixa Ribagorça).

ETIM. Del sorotàptic *KARANTO-*, V. més avall, ací contaminat pel català *barranc*, *-ca* (cf. *E.T.C.* II, 210).

CARANT

1) *Lo Carant de la Coma*, barranquet del terme d'Hortonedà de la Conca (Pallars Jussà).

2) i 3) *Barranc del Carant* i *Lo Carant dels Coloms*, barranquets de Suterranya (Pallars Jussà).

4) i 5) *Carant d'Anons* i *Carant de l'Os*, valletes molt rostes del terme de Serradell (Pallars Jussà).

6) *Llau del Carant*, a Santa Engràcia (Pallars Jussà).

7) *Clot de Carant*, partida de Sentís (Flamicell).

8) *Lo Carant*, estret de roques en un barranc de Betsa (Alta Ribagorça).

9) *Carant de la Mora*, a Figols de la Conca (Pallars Jussà).

10) *Carant d'Olles*, barranc ple de «mulles» o tolls (olles) (i per tant de roques) a St. Orenç (Alta Ribag.).

EN PLURAL: *Els Carants*, sengles a Aramunt i a Gulp de la Conca (Pallars Jussà).

Llau dels Carants, a Sant Esteve de la Sarga (Pallars Jussà).

Barranc dels Carants, a Girbeta i Montgai (N. Ribagorçana).

(*Les Carants*, pala de muntanya a Taüll (Alta Ribagorça).

DERIVATS:

La Caranta, roca dalt a Montsec, en terme de Lli-miana (Pallars Jussà).

Lo Torm de la Caranta, penyal del terme de Llastarri.

Les Carantes, collada de la serra de Comiols, a Benavent de la Conca (Pallars Jussà).

Llau del Carantet, a Figols de la Conca (Pallars Jussà).

Coves del Carantó, indret esbarrancat de Casterner de les Olles (N. Ribagorçana).

AMB TERMINACIÓ I INICIAL DIFERENTS (i *-o* pre-catalana):

Lo Caranto, partida de Durro (Alta Ribagorça).

Es Carantos, partida vora un barranc a Vilaller (Alta Ribagorça).

Lo Garanto, barranquet amb algun salt de poca aigua i algunes roques a Les Paüls (Alta Ribagorça).

Barranc i Font de Garanto, a Visalibons.

La Garanta, barranc estret a Vallabruga.

La Serra de la Garanta, serrat rocós a les Anoves (immediat al nord d'Oliana), que tira aigües, si bé molt poques, al Segre.

ETIM. *Carant*, mot de la Ribagorça, Pallars i Segre mitjà que té el sentit de «canaleta o barranquet pendent i rocós per on sol saltar l'aigua», provinent del sorotàptic *KARANTO-*, veg. *DECat* II, 562a4-b18; *E.T.C.* II, 207-215. *Querant* a Cabó, Toló i Conca de Meià (amb *e* per influència de *quer*). J. F. C.

CARAÜLL

Sufragània d'Oristà (Lluçanès), entre aquest poble i el vigatà Muntanyola. En aquest poble o un de veí he oït *kərgül*, ço que suposa una forma més antiga **Caragull*.

³⁵ *MENCIONS ANT.* 943: «--- in comitatu Ausona, in te. de Oristi, in vale Carauli» (doc. orig., Junyent, *Dipl. Vic.*, § 214, 6f.); 960: «R. Uristi» te. *Caraullo* (bis) (ibid., § 326, p. 274); S. XII: *Caraul* en les tres llistes de parròquies vigatanes p. p. Pladevall (núm. 262). No estem segurs que fos secundària antihitàtica la *g* moderna, car ja trobem el 945: «Uristi qui est in valle Karaguli subterane» i el 965: «Urist --- in valle Karavullo» (*Dipl. Cat. Vic.*, § 229, 195; § 368, 308).

⁴⁵ Fora d'allò el que s'hi assembla més és *Caregulbes*, antic priorat a l'Àude te. St. Laurent de la Cabrerisse, doc. *Cargullis* a. 1172, *Caragulis* 1175 etc. (Sabarthès).

No veient-los més que la *ü* però sense la *a*, en hiatus, ja és força més incert que tinguin el mateix origen els següents.

En un document gironès de 1124 se cita un lloc *Carulli* (mod. *Carull*) entremig de *Cartellà*, *Tornavels* i *Freixenet* (Monsalv. x, 181), i abans sembla que es parla de Les Preses, St. Joan les Fonts i un *Ventenac* de La Bisbal (*BABL* IV, 46). *Caruy*, cognom a Cervera, a. 1500 (*BABL* XI, 99). Una masia del *Calull* o *Carull*, te. Salamó, a on hi ha avui cognom *Calull* i un P. *Calul* ja hi apareix en un doc. vell [S. XIV?] (Gallofrè, monogr. de *Salamó*, pp. 37 i 65). També fóra ben errívol relacionar-hi el cognom *Carulla*; i *Curull*,